

DARBININKAS

Vol. LXXXIX, Nr. 1 (23)

341 Highland Blvd, Brooklyn, NY 11207

January - Sausis, 2004

Vampyras siautėjant

Žemaičiai okupuotoje Lietuvoje stato partizanams pirmąjį paminklą

GINTARAS ŠIDLAUSKAS - specialiai "Darbininkui"

1978 m. įkurta rezistencinė pagrindžio organizacija Lietuvos laisvės lyga idealiu kovos už laisvę pavyzdžiu laikė kompromisų nepripažinusią Lietuvos partizanų pasipriešinimo sovietinei okupacijai kovą. Dėl šios priežasties vienu Lygos legalios veiklos uždavinių buvo atspariausios tautos dalies – partizanų – kovos pagerbimas ir įamžinimas. Lyga surengė pirmąjį okupuotoje

Lietuvoje viešą partizanų pagerbimo mitingą, pastatė pirmąjį Lietuvoje paminklą partizanams. Tai padaryta 1989 m. Varniuose. Nors tuo metu buvo įsibėgėjusi ne tik viršūnėse surežisuota perestrojka, bet ir spontaniškumo žyme paženklintas kilo nacionalinis judėjimas, valdiškoje spaudoje, kaip ir anksčiau, nestigo laisvės karius demonizuojančių publikacijų. Skaitytojui turėjo susidaryti įspūdis, kad Lietuvoje nebuvo okupacinės kariuomenės, o laisvame krašte siautėjo kraujo ištroškę vampyrai.

Partizanai Lietuvos laisvės bylai ieškojo tarptautinės paramos, tačiau apmirusi Vakarų didžiųjų valstybių sąžinė juos pasmerkė kovoti vieni vienus. Lyga, taikingomis priemonėmis tęsdama bekompromisinės ir nekomfortistinės pasipriešinimo politikos tradiciją bei siekdama apginti Laisvės bylai gyvybiškai reikšmingą okupuotos Lietuvos nepripažinimo politiką, dar 1979 m. inicijavo sovietų – nacių pakto slaptųjų protokolų viešą pasmerkimą ir pareikalavo iš tarptautinių organizacijų spausti sovietus išvesti iš Baltijos kraštų okupacinę armiją.

Ideologinėje priešpriešoje su SSKP ir LPS ne kartą akcentavome – jei ne partizanų auka, Lietuvai nebūtų

galimybių atkurti nepriklausomą valstybę.

Dar 1988 m. pabaigoje buvo įsteigtas LLL Telšių skyrius, kuriam vadovavo šio teksto autorius. Tuo metu lankydavome buvusius Žemaičių apygardos Šatrijos rinktinės partizanus, jų ryšininkus, rėmėjus, fiksuojome jų prisiminimus. Iš Varnių miestelio vyresnės kartos

(nukelta į 4 psl.)

Pirmojo okupuotoje Lietuvoje paminklo partizanams pastatymo, atidengimo, pašventinimo iškilmų ir po jo surengto mitingo vaizdas (1989 m. gegužės 7 d., Varniai)

Ivykiai Lietuvoje

Pasaulio turizmo organizacijos (PTO) būstinėje Madride Lietuvos delegacijai įteiktas prizas už gražiausią turistinį plakatą. Per apdovanojimo iškilmes taip pat pasirašytas Lietuvos ir PTO veiksmų planas dvejiems metams. Fotografo Arūno Baltėno reklaminis plakatas, kuriame vaizduojamos Nidos kopos, pripažintas gražiausiu per spalio mėnesį Pekine vykusią Pasaulio turizmo organizacijos generalinę asamblėją. Šios asamblėjos metu Lietuva priimta į Pasaulio turizmo organizaciją tikrąja nare. Reklaminis turizmo plakatų konkursas rengiamas kas dvejus metus per PTO asamblėjas. Plakatais puošiamos patalpos, kuriose vyksta generalinė asamblėja, o jai pasibaigus komisija iš įvairių šalių vertina daugiausiai delegatų dėmesio sulaukusius, meniškiausius bei įdomiausius plakatus. Už gražiausius darbus šalims įteikiami Vettor Giusti prizai. V. Giusti yra vienas iš PTO įkūrėjų, Tarptautinės keliautojų sąjungos vadovas, buvęs PTO atstovas Europos regionui. Šiais metais gražiausiu plakatu Europoje išrinktas Lietuvos, Amerikoje - Argentinos, Azijoje - Butano, Afrikoje - Etiopijos, Viduriniuose Rytuose - Sirijos plakatai. Lietuva reklaminis turistinių plakatų konkurse dalyvavo pirmą kartą. Daugiausiai balsų surinko fotografo A. Baltėno darbas, kuriame vaizduojamos Nidos kopos, puoštos užrašu "Lithuania". Plakatą spausdino "Spaudos" leidykla. Iš viso reklaminis turistinių plakatų konkurse eksponuota 408 įvairių pasaulio šalių plakatų. *Elta*

Vilniaus senamiestyje naujame dviejų aukštų, 180 sėdimų vietų, 6 salių alaus bare "Tiffany Pub" (Pilies g.) galima paragauti lygiai 100 rūšių

alaus. Iš 100 "Tiffany Pub" siūlomų rūšių net 80 Lietuvoje gaminto alaus. "Tiffany Pub" išsiskiria tuo, kad čia gali rasti ne tik populiariausias ir žinomiausias lietuviško alaus rūšis, bet ir mažiau garsias. Nuolatiniam klientams bus organizuojamos kelionės į alaus daryklą, dovanojami suvenyrai. Norintiems surengiama ir privati alaus degustacija. "Tiffany Pub" bus nuolat rengiamos Lietuvos alaus atributikos kolekcininkų parodos. Joje bus galima išvysti unikalias kamštelių, etikečių, padėkliukų kolekcijas. Bare galima paskanauti europietiškos virtuvės patiekalų ir pasilinksinti nemokamoje disko tekoje. "Tiffany Pub" dirba kasdien nuo 11 ryto iki 2 nakties, ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais iki 5 ryto. *Delfi*

Nuo kitų metų pradžios darbą pradės Narkotikų kontrolės departamentas prie Vyriausybės, kuriam skiriama daugiau nei 1 milijonas litų narkotikų prevencijos koordinavimui. Pagal š. m. gruodžio 1 d. Lietuvos AIDS centro pateiktus ŽIV epidemiologinės situacijos duomenis šiuo metu Lietuvoje yra iš viso 842 ŽIV užsikrėtusių žmonių, daugiausia kurių, 314 yra Alytaus kolonijoje bei 210 Klaipėdos apskrityje. Vilniuje pagal duomenis užfiksuota 150 užsikrėtusių žmonių. Pasak studijos, 90% infektuotų yra vyrai, 80 % atvejų užsikrečiama intraveniniu būdu. *Elta*

Trakų centre tarp Galvės ir Totoriškių ežerų, priešais Trakų pilį planuojama pastatyti viešbutį. Šiuo metu yra rengiamas detalusis beveik 70 arų sklypo planas ir ieškoma operatoriaus būsimam viešbučiui administruoti. "Numatoma, kad viešbutis turės ne mažiau kaip 40 kambarių ir bus apytiksliai keturių žvaigždučių lygio", - Eltai sakė projekto vykdytojas Augustinas Deksnys. Išankstiniais vertinimais, investicijos į viešbutį gali siekti apie 7-8 mln. litų, jis realiai gali pradėti veikti pirmajame 2005 metų pusmetyje. Sklypas, kuriame ketinama statyti viešbutį, yra Trakų istoriniame nacionaliniame parke. Už 28 kilometrų į vakarus nuo

Vilniaus esantys Trakai - rajono, turinčio beveik 40 tūkst. gyventojų, administracinis centras. Trakų istorinis nacionalinis parkas įkurtas 1991 m., siekiant išsaugoti Trakus kaip Lietuvos valstybingumo centrą su jo autentiška gamtine aplinka. Tai vienintelis istorinis nacionalinis parkas ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europoje. Parko teritorija apima 8,2 tūkst. hektaro plotą, iš kurių apie 3,4 tūkst. hektaro užima miškai, o 1,3 tūkst. hektaro plote tyvuliuoja 32 ežerai. Trakų salos ir pusiasalio pilių kompleksas bei Trakų senamiestis yra laikomi nacionalinio parko branduoliu. *Elta*

Europos Sąjungos (ES) statistikos agentūros "Eurostat" pranešime skelbiama, kad Kipro bendrasis vidaus produktas (BVP), tenkantis vienam gyventojui, viršija ES narių Graikijos bei Portugalijos duomenis. Tuo tarpu Lietuvos BVP vienam gyventojui siekia 40% ES vidurkio. "Eurostat" tyrimas pateikia duomenis apie BVP, tenkanti vienam gyventojui, atsižvelgiant į perkamosios galios paritetą. Tyrimas apima 1995-2001 m. bei pirmuosius 2002 m. duomenis. Pasak "Eurostat", Kipras yra geriausiai pasirodžiusi ES šalis kandidatė, kurios BVP, skaičiuojant vienam gyventojui, sudaro 76% ES vidurkio. Tokiu būdu Kipras net nurungė ES nares Graikiją ir Portugaliją, kurių lygis sudaro 71% ES vidurkio. Kitų šalių kandidačių rezultatai: Malta 69%, Čekija 62%, Vengrija 53%, Slovakija 47%, Lenkija 41%, Estija 40%, Lietuva 39%, Latvija 35%, Rumunija 27%, Bulgarija 26% ir Turkija 25%. ES narės Liuksemburgo BVP, tenkantis vienam gyventojui, palyginti su ES vidurkiu, siekia 189%, tačiau "Eurostat" įspėja, kad šis rezultatas gali būti padidintas. Po Liuksemburgo eina Airija 125%, Danija 113%, Nyderlandai ir Austrija 111%, Didžioji Britanija ir Belgija 107%, Prancūzija ir Švedija 105%, Suomija 102%, Vokietija 100%, Italija 98%, Ispanija 86% bei Graikija ir Portugalija 71%. "Eurostat" duomenimis, tik Airija padarė ženklų pažangą: jos rezultatas nuo 90% ES vidurkio 1995 m. pakilo iki 125% 2002 m. *BNS*

Šiomet laiko ar užteks?

Naujuosius metus sutikus ne vienam prabėga džiugiai mintis: kaip gera, kad dabar bus daug laiko – visi metai – daug galimybių pasiekti, nuveikti, atsiekti... Praėjusiais metais labai trūko laiko, bet dabar metai tik prasideda. Tad laiko – marios...

Laikas yra labai didelė ir ribota vertybė, nes niekas nežino, kiek mums jo liko. Laiką reikia vertinti. Kaip gi išmokti to meno tinkamai sunaudoti laiką?

Brangindami laiką, jį pagausiname. Laikas gausėja, kai savo asmeniškose rūpesčiuose dar randama valandėlė padirbėti – pasiaukoti, savanoriškai laiką atiduoti artimui, idėjai, maldai. Pasekime "laiko neturinčius" žmones ir pastebėsime, kad čia vyksta kažkoks paradoksas: kas laiko niekam "neturi", tam jis tartum atimamas; kas jo "turi", tam pridodamas. Jei kada reikia pagalbos iš artimo, neprašyk to, kuris ir poilsiaudamas "laiko neturi", kreipkis į tą, kuris labai daug dirba, labai užsiėmęs. Jis moka laiką suplanuoti ir sunaudoti, jis atras laiko ir padės.

Giliau supratęs laiko vertę, vis jautriau pajaučiamas atsakingumas už jo naudojimą. Prisilaikant iš anksto nusistatytos tvarkos, kur pirmon vieton statoma pareiga, tik vėliau – nauda, ir tik po to – malonumas, padeda geriau laiką sunaudoti. Kas išmoka laiką branginti, vertinti ir tiksliau jį sunaudoti, to gyvenimas tampa turtingesnis. Laikas mums davė Kristų ir Bažnyčią, gausybę tiesos, grožio ir gėrio.

Laikas mums ateina kaip dovana. Praplėsi iš ryto akis, dar miegūstas, ir turi naują dieną, niekam aciū nepasakęs. Rodos, kažkas mums privalo duoti vieną dieną po kitos.

Iš kieno malonės? Kuo už tai atsilyginame?

Netikinčiam toks klausimas gali ir nekilti. Jis mano, kad kol esi žemėje, tai tik džiaukis savo gyvenimu ir stenkis iš jo išgauti kiek galint daugiau malonumų...

Tikinčiam gi yra aišku, kad šio gyvenimo džiaugsmas nėra duotas vien tik dėl džiaugsmo čia žemėje. Yra duotas dar laikas – tam, kad laikinasis džiaugsmas būtų paverstas amžinuoju. Laiko ribotumo čia žemėje supratimas ir įvertinimas mums padės pelnyti amžinybę. Čia ir glūdi neįkainuojamas laiko brangumas. Čia ir reikia to meno, tinkamai išnaudoti Dievo mums duotą dovaną – laiką.

* * *

Dėkodami Dievui už 2003 metus ir prašydami Jo Palaimos šioms metams, norime išreikšti gilią padėką "Darbininko" skaitytojams, rėmėjams, talkininkams ir bendradarbiams. Be jūsų aukos ir paramos, be jūsų paaukoto brangaus laiko, be jūsų padėsinimo ir parodyto dėmesio praėjusieji metai būtų buvę sunkesni. Nuolatinis ryšys, kad ir nematomas, bet gyvai jaučiamas, mus stiprina ir, tikime, stiprins mus ir ateityje. Dėkojame, kad pasilikote su mumis.

2004-ųjų metų visiems linkime laimingų, sveikų, šviesių, kupinų džiaugsmo ir Palaimos!

Lietuvos Vyskupų Konferencijos posėdis

Gruodžio 11 d. Kaune įvyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Posėdyje dalyvavo visi Lietuvos vyskupai ordinarai ir augziliarai bei Apaštalinis nuncijus arkivyskupas Peter Zurbruggen.

Vyskupai, aptarę susidariusią padėtį Lietuvos visuomenėje ir abiejų arkivyskupų laišką Lietuvos Respublikos Prezidentui, nusprendė kreiptis į Lietuvos žmones bendru laišku. Laiške jie įvardijo šalyje susidariusią moralinę krizę, kvietė politinėje retorikoje nesišvaistyti dvasines vertybes išreiškiančiais terminais, o šių vertybių ieškoti maldoje, šeimoje bei savo parapijų bendruomenėse. Vyskupai ragino visiems eiti susitaikymo keliu, meldami Kalėdų taikos ir džiaugsmingų Kalėdų švenčių.

Apaštalinis nuncijus Lietuvoje, kuris taip pat yra apaštalinis nuncijus Latvijoje ir Estijoje bei Estijos apaštalinis administratorius, pasiūlė atnaujinti tradiciją visiems Baltijos kraštų vyskupsams susitikti bendram posėdžiui. Tokie susitikimai galėtų vykti kas treji metai. Sutarta siekti surengti susitikimą Taline kitų metų balandžio mėnesio pabaigoje, kai Estijos apaštalinė administratūra minės savo 80-ąsias metines ir kai Baltijos valstybės bus įstojimo į Europos Sąjungą išvakarėse.

Naujasis Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas vyskupų apmąstymui išsamiai pristatė spalio mėnesį paskelbtą Šventojo Tėvo posinodinį apaštališkąjį paraginimą „Pastor Gregis“ apie vyskupų ganytojišką misiją.

Lietuvos vyskupai svarstė Bažnyčios kilnojamųjų kultūros vertybių klausimą. Aptartas dvišalės nuolatinės komisijos, rengiančios susitarimą įgyvendinant Šventojo Sosto ir Lietuvos Respublikos Sutartį dėl bendradarbiavimo švietimo ir kultūros srityje, darbas. Ieškoma būdų, kaip valstybė galėtų sugrąžinti Bažnyčiai tas vertybes, kurios buvo neteisėtai (nukelta į 11 psl.)

Žemaičiai okupuotoje Lietuvoje stato partizanams pirmąjį paminklą

(atkelta iš 1 psl.)

gyventojų patyrėme, kad šalia buvusios NKVD-MGB Varnių valsčiaus būstinės, šalia tvenkinio ir gretimose vietose gali būti užkasti žuvusiųjų partizanų palaikai. Kažkada tvarkant komunikacijas netoliese aptariamos vietos aptiktos nenustatytų asmenų palaikų liekanos. Be to, apie Varnius būrėsi „Vanagai“, Varnių partizanų kuopa buvo viena pajėgiausių žemaičių apygardos Šatrijos rinktinėje. Tai skatino galvoti apie šios vietos paženklinimą.

Minėtoje vietoje surengti partizanų pagerbimo mitingą pasiūlė LLL Telšių skyriaus narys Bronius Perlavičius.

Tuo metu Lygos Telšių skyriui be manęs priklausė Kazys Šalkauskas, Bronius Perlavičius, Bronius Navickas, kiek vėliau įsijungė Vytautas Kneita.

Tik pradėjus organizuoti viešą partizanų pagerbimo mitingą, teko patirti, kad toks renginys nenumatytas partokratinio persitvarkymo drugio krečiamos Lietuvos politinėje darbotvarkėje. Todėl netrukus įsijungė įvairių instancijų trukdžiai.

G. Šidlauskas, B. Perlavičius ir B. Navickas Varnių miesto vykdomajam komitetui įteikė oficialų prašymą leisti surengti pusantros valandos trukmės mitingą. Jokio atsakymo – nei teigiamo, nei neigiamo – nesulaukėme. Telšiuose ir Varniuose išklįjavome skelbimus, kviečiančius į renginį. Jie buvo bematant nuplėšyti. Organizatoriai vėl juos iškabino, o valdžios pasiūsti asmenys juos vėl nudraskė. Tai tęsėsi iki pat mitingo, skirto partizanams pagerbti dienos – vasario 12-osios. Oponentai naudojo išradingas kontrapriemonės: dalis skelbimų buvo nukopijuoti ir juose paminėjimo pradžios valanda iš 14-os pakeista į 17-ą. Kreiptis į spaudą ar radiją prašant paskleisti informaciją apie renginį dėl suprantamų priežasčių buvo netikslinga. Apie mitingą informavo tik „Laisvosios Europos“ radijas. Supratome: jei mitingas būtų skirtas visiems nuo okupacijos nukentėjusiems pagerbti, kliūčių gal išvis nebūtų buvę. Tuo metu plačiai rašyta ir iš įvairių tribūnų kalbėta apie abstrakčias stalinizmo aukas, ne visada jas įvardijant ir konkretizuojant. Vienon nuo sovietinio režimo nukentėjusiųjų eilėn buvo demagogiškai išrikiuojami ne tik tremtiniai, politiniai kaliniai ir partizanai, bet ir sribai bei Stalino valdžios išnaikinti pirmieji bolševikai ir čekistai.

Mitingo dieną, vasario 12-ą, sužinojome, kad tuo pačiu metu organizuojamos anksčiau lyg ir neplanuotos jaunimo sportinės žaidynės Telšiuose ir Varniuose, o Telšiuose tomis dienomis gastroliuojantis Leningrado cirkas rengia papildomą pasirodymą. Šias smulkmenas paraiškinu siekdamas atkreipti dėmesį, kad administracija naudojo gana rafinuotas kontrapriemonės, išvengdama pernelyg grubaus ir akivaizdaus įsikišimo.

Prieš mitingą jo organizatoriai ir pagrindiniai kalbėtojai

susirinkome pas Varnių gyventojus Pranciškų ir Bronislovą Monkus, kur parengėme mitingo rezoliucijos projektą.

Į mitingą susirinko maždaug pusantro tūkstančio žmonių. Lietuvos ypatingajame (buvusiame KGB) archyve išliko plona byla su šiuo mitingą stebėjusių ir fiksavusių KGB agentų slaptais pranešimais.

Po įžanginės kalbos pirmininkaudamas šiam mitingui ir kviesdamas dialogui kreipiausi į buvusius sribus: gal jie norėtų pakalbėti ir apginti savo tariamą idėją, kuria vadovaudamiesi talkininkavo svetimiesiems terorizuojant ir tremiant Lietuvos gyventojus. Tokių neatsirado. Pakviesti pakalbėti ir KGB darbuotojai. Pastarieji irgi viešai nepasirodė.

Šiame mitinge pirmą sykį suteikta galimybė viešai prabilti buvusiems partizanams. Jų vardu kalbėjo Leonas Laurinskas, Steponas Burbulas, Bronius Navickas. Pastarasis nuo 1944 n. priklausė Varnių apylinkėse veikusiems partizanų junginiams, už ką vėliau buvo suimtas ir nuteistas. Žodį tarė Laisvės lygos tautinės tarybos pirmininkas Antanas Terleckas, Lygos Telšių skyriaus narys, partizanų ryšininkas, Norilsko lagerio sukilimo dalyvis Bronius Šalkauskas, mitingą padėjusi surengti Varnių gyventojų partizanų ryšininkė Jadvyga Aleksandravičiūtė, Bronius Perlavičius ir kiti. Kalbėtojai įvertino partizanų kovą ir jos prasmę žvelgiant iš lietuvių tautos gyvybinių interesų pozicijų, smarkiai sukritikavo vienavaldę partiją, pasmerkė okupantų ir kolaborantų nusikaltimus, ypač partizanų vardu žiaurius nusikaltimus įvykdžiusias provokacines NKVD-MGB smogikų specialiąsias grupes, įvardino vietinius sovietinius aktyvistus, naikinusius kryžius ir nepriklausomybės metų paminklus, akcentavo būtinybę artimiausiu metu atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Kadangi jau buvo apsispręsta artimiausioje ateityje šioje vietoje pastatyti paminklą, mitingo metu šiam tikslui buvo renkamos piniginės aukos.

Baigiantis paminėjimui priimta tokio turinio rezoliucija: „Mes, susirinkę Varniuose, prie buvusios NKVD būstinės, čia įvairiose vietose užkastiems Lietuvos partizanams, žuvusiems kovoje su okupacine administracija bei vietiniais kolaborantais sribais, pagerbti, kreipiamės į lietuvių tautą, ragindami:

1. Pareikalauti iš vietinės administracijos surinkti prie buvusių NKVD būstinių Lietuvos miestuose, miesteliuose ir didesniuose kaimuose užkastų partizanų palaikus ir perduoti juos visuomenei palaidoti su tinkama kovotojams už Lietuvos laisvę pagarba, pastatyti jiems paminklus.

2. Pareikalauti, kad vietinė administracija netrukdytų pagerbti Lietuvos partizanų atminimą, kaip tai įvyko Varniuose.

3. Pareikalauti iš dabartinės Lietuvos administracijos, kad būtų išaiškinti visi nusikaltę Lietuvai okupantų tarnai, patraukti juos baudžiamojon atsakomybėn. Tegul tauta sprendžia, atleisti jiems ar ne.

4. Rinkti prisiminimus apie okupantų ir jų lietuviškųjų talkininkų nusikaltimus.

Iškalbingą ir sudėtingą to laikotarpio politinį kontekstą vaizdžiai iliustruoja spaudos publikacijos. Vadinamoji respublikinė spauda šį mitingą nutylėjo. 1989 m. kovo 14 d. Lygos informacinis biuletenis „Laisvės šauklys“: pateikė išvadą: „bijomasi, kad „bacila“ nepersimestų į kitas Lietuvos vietas“. Tuo tarpu Lietuvos komunistų partijos Telšių rajono komiteto ir rajono liaudies deputatų tarybos organas „Telšių laikraštis“ (buvęs „Komunizmo švyturys“ – pastaba mano) paskyrė ne vieną tekstą šiai temai. Savo minėtame laikraštyje pasirodė dvi operatyvios publikacijos. Rubrikoje „Rajono gyventojai piktinasi“ išspausdinti du straipsniai – „Laisvė – ne banditams garbinti“ ir „Tai – kiršinimas“. Pirmąjį pasirašė keturiolika „Žemės maitintojos“ kolūkio kolūkiečių, antrąjį – Varnių vidurinės mokyklos mokytojas. Kolūkiečiai rašė: „Kai į susirinkusiuosius kreipėsi buvę banditų būrių vadeivos, patys susitepę nekaltų žmonių krauju, reikalaudami pripažinti jų „nuopelnus“, net įamžinti jų atminimą, daug kas pasidarė aišku. Daugiau kaip valandą iš garsiakalbių sklido žodžiai, įžeidžiantys vyriausybę, partiją, komjaunimą, visus jaunos ir senus, troškusius šviesesnio gyvenimo. Kartu buvo visaip aukštinami „miško brolių“ „žygdarbiai“. Mokytojas, oponuodamas mitingo kalbėtojams, tvirtino: „Ir visai nesuprantami Laisvės lygos vadovų ir jos narių išsišokimai mitinge Varniuose. Telšiškiai pensininkai Perlavičius, Navickas, Laurinskas iš Tauragės savo išpuoliais kiršino lietuvių tautą, agitavo jaunimą netarnauti tarybinėje Armijoje. (...) Reikėtų išsiaiškinti, kas yra kas. Kas buvo tie banditai, kas tie liaudies vadinamieji sribai ir ką jie gero ar blogo davė tautai (...) Saujelė atvykusių žmonių mitinge Varniuose kalbėjo visos tautos vardu. Tai piktina daugelį“.

Vasario 21 d. išspausdintas dvidešimt aštuonių Telšių miesto karo ir darbo veteranų, pokario metų aktyvistų laiškas „Tokių kovotojų“ nepripažįstame“. Laiške rašyta: „Mes pasipiktinę sutikome žinią apie vasario 12 dieną Varniuose įvykusį Lietuvos laisvės lygos susirinkimą, kuriame buvo šmeižiama ir plūstama Lietuvos komunistų partija, pokario meto aktyvistai, liaudies gynėjai. Tokie veikėjai kaip Terleckas, Bubulas iš Kaliningrado srities, telšiškiai Navickas ir Perlavičius, tauragiškis Laurinskas, klaipėdiškis Vaškys ir keletas kitų buvusių „miško brolių“ pasivadino pokario metų kovotojais už laisvę. Mes tokių kovotojų nematėme, mes matėme tik tautos kiršintojus, teroristus, kurie organizuodavo žudynes. (...) Mes, kaip ir daugelis varniškių, smerkiame tokius veiksmus ir siūlome valdžios organams priimti atitinkamas priemones užkirsti kelią tokiems Laisvės lygos išpuoliams prieš pokario metų aktyvistus, partiją ir vyriausybę, atskirų jos asmenų šmeižimą ir plūdimą. (...) Mes teisybės nebijome ir tautai galime drąsiai žiūrėti į akis. Laisvės lygos veikėjai Varniuose, pasinaudodami, kad šiame susibūrimo nedalyvavo pokario metų aktyvistai, liaudies gynėjai, kvietė mus atgailauti. Šis laiškas tai atsakymas jiems“.

Kovo 4 d. išvydome tekstą pavadinimu „Rajono prokuratūroje“. Jame skaitėme: „Pastaruoju metu, kada pertvarka reikalauja visų susitelkimo, vis smarkiau ėmė reikštis nepageidautinos, nesveikos ir neretai ekstremistinės nuotaikos. Daugėja nesankcionuotų procesų, mitingų ir išpuolių, 1989 metų vasario 12 dieną Lietuvos laisvės lygos Telšių organizuotame, valdžios nesankcionuotame mitinge, skirtame pokario aukoms atminti, be šmeižto, neapykantos, kiršinimo ir –žavėjimosi „miško brolių“ kraupiais žygdarbiais“ daugiau nieko ir nebuvo. Mitinge Sūrių gamyklos darbininkas Gintaras Šidlauskas viešai įžeidinėjo Komunistų partiją, tarybinę vyriausybę ir komjaunimą. (...) Savaimė suprantama, jog visa tai ne tik kad nesuderinama su teisinės valstybės kūrimo, tikro viešumo ir socialistinės demokratijos plėtote, bet ir sukėlė daugumos žmonių teisėtą pasipiktinimą. Ryšium su tuo Gintaras Šidlauskas buvo iškviestas ir prokuroro oficialiai įspėtas“.

Kovo 16 d. „Gimtajame krašte“ žinomas rašytojas konstatavo: „Negerai, kai kokiame Žemaitijos miestelyje buvęs miškinis ima į rankas mikrofoną (...). Esu įsitikinęs, kad dalis buvusiųjų miškininių suprato, kuo nusikalto tautai, kur juos nuvedė tas apgaulingas kelias. O tie, kurie siekia mikrofono, turėtų tylėti, susilaikyti žmonių nepritarimo. Ir žmonės jiems nepritaria“.

Kovo 23 d. įvykusiame komunistų partijos Telšių rajono komiteto plenumo pasigirdo tokie komunistų partijos rajono komiteto pirmojo sekretoriaus žodžiai: „Neretai dar nesugebame duoti deramą atkirtį šmeižikams, siekiantiems diskredituoti partijos nario vardą. Didelį rajono gyventojų pasipiktinimą sukėlė Lietuvos laisvės lygos išpuoliai mitinguose Varniuose ir Telšiuose. Tačiau atkirčio iš karto nesugebėjome duoti, pirminės partinės organizacijos liko pasyviomis stebėtojomis“.

Kovo 28 d. Varnių miesto vykdomojo komiteto partinio biuro vardu asmenų pasirašytame straipsnyje „Su kuo mes einame“ akcentuota: „Pasipiktinome Varnių mieste 1989 metų vasario 12 dieną įvykusi Laisvės lygos susirinkimu, kuriame buvo šmeižiama komunistų partija, pokario meto aktyvistai, liaudies gynėjai. (...) Esame pasipiktinę tokių, kurie save vadina Lietuvos partizanais, o iš tikrųjų buvo miškiniais, kalbomis“.

Kovo 25 d. Tauragės rajono laikraštyje „Leniniečių balsas“ ir balandžio 18 d. „Telšių laikraštyje“ publikacijoje „Paradokso esmė“ buvęs partizanas Leonas Laurinskas už tariamai kruviną savo praeitį kone prakeikiamas. Autorius, perspėjęs, kad „daugelio žmonių širdyse amnestijos Leonui Laurinskui niekada nebus“, tekstą užbaigė septintojo dešimtmečio sovietinės spaudos tikrovei būdingu stiliumi: „Šitokie buvusio bandito, nūnai Laisvės lygos aktyvaus dalyvio, Leono Laurinsko gyvenimo šunkeliai“. Ar kas nors kada atšauks tuos prakeiksmus ir melus, tas makabriškas abrakadabras? – beviltiškai retorinis klausimas. Pasakysiu tik tiek, kad dimisijos pulkininkas L. Laurinskas apdovanotas aukščiausiais atkurtos valstybės kariniais apdovanojimais. (pabaiga kitame nr.)

Sorores Pauperum

Ses. LORETOS JONUŠAITĖS ir Ses. TERESĖS MIECZKOWSKI
vienuolinio gyvenimo 50 metų jubiliejus

Aldona Prapuolenytė

Šis rašinys turėjo būti atspausdintas 2003 m. "Darbininko" spalio numeryje. Autorei susirgus, rašinys pavėlavo, o paskaitas gruodžio numeris buvo perpildytas, tad nepateko. Atsiprašome gerbiamų jubiliečių už nenumatytą pavėlavimą.

Red.

Kadangi vardas paprastai pasako, kas yra tas, kuris tuo vardu vadinamas, tai Sorores Pauperum – Vargdienių seserys, įkurtos pagal prel. Jurgio Matulaičio joms duotą vardą, visų pirma turi nešti Kristų vargstantiems, tarnauti jiems Viešpatyje. Jie labiau nei kiti yra reikalingi meilės, linkmosios Evangelijos naujienos, neapsakomo (beribio) gailestingumo.

Kristus iš gailestingumo, tiek kūno tiek dvasios vargšams aukoją visą save, paaukojo savo žemišką gyvybę. Taip ir *soror pauperum*. Jos gyvenimas – tai nuolatinė auka Kristui vargšuose. Be rezervų, visapusiškai visuotina. *Visa Kristui vargšuose* – tai jos obalsis. Tai vienintelis būdas, kuriuo ji gali rasti Kristų ir savo būtybe tapti laiminga bei garbinga Kristuje per amžius. (Laisvos mintys iš dr. J. Grigaičio – Sorores Pauperum).

Tokiu tikslu į Vargdienių Seserų vienuoliją 1951 m. įstojo **Seselė Teresė** ir **Seselė Loreta**, o 1953 m., Marijos į Dangų su Kūnu ir Siela paėmimo šventėje – per Žolinę, jos davė pirmuosius įžadus. Dievui duotų įžadų aktą atnaujino 2003 metų rugpjūčio 6 d., Kristaus Persimainymo šventėje, iškilingų Šv. Mišių metu, aukojamų Šiaulių vysk. Eugenijaus Bartulio, švęsdamos 50 metų vienuolinio gyvenimo jubiliejų. Vyskupui asistavo vienuolijos kapelionas kun. Vytautas Gedvainis. Šv. Mišių auka, įžadų atnaujinimo ceremonijos, seselių giedojimas tapo jubiliečių seselių šventės, o su jomis ir visos seselių – Sorores Pauperum – bendruomenės esminė dalis. Taip prašė Seselės Loreta ir Teresė. Ir kas gali būti svarbesnio, prasminges-

Vysk. Eugenijus Bartulis tarp M.N.Pr. Vargdienių seserų jubiliečių – kairėje Ses. Teresės Mieczkowski ir Ses. Loretos Janušaitės

Autorės nuotr.

Ses. Paulė Savickaitė
provinciolė

nio kaip Dievui dėkoti už pašaukimą vienuoliniu keliu eiti ir ištesėti, už nesuskaičiuojamas malonių dovanas, už atliktus darbus, už sunkumus, bandymus, už Dievo beribį gailestingumą ir nuolatinę pagalbą?! Tai vyko Šv. Mišiose.

Vyskupo pamokslas, pagal Morkaus 9:2 – 10 Evangelijos žodžius, skaitomus Kristaus Transfiguracijos šventėje, suteikė viltį, kad ta dieviška vizija, kurioje ant aukšto kalno buvo paskendę ir stebuklingai laimingi apaštalai – Petras, Jokūbas ir Jonas – gyvenimo pabaigoje laukia Seselės Loretos ir Seselės Teresės.

Po Šv. Mišių vienuolyno valgomajame susirinko jubiliečių, visos seselės, talkininkės ir dauguma parapilviečių. Kaip įprasta sakyti – savi. Po provincijolės Ses. Paulės Savickaitės trumpo šilto žodžio, vysk. E. Bartulio maldos prasidėjo agape.

Jokių kalbų, jokių panegyrikų. Draugiški pokalbiai, asmeniškai sveikinimai jubiliečiams. Viskas be formalumų. To mūsų kuklios seselės prašė provinciolės Ses. Paulės. Nenuostabu, kad tokioje šeimyniškoje nuotaikoje pasi-

girdo daina. Tai gražiabalsis vyskupas – lietuviškų dainų mylėtojas. Jis dainom vadovavo! Jis agape dar džiaugsmingesne padarė!

Šv. Mišių metu visus sujungė Dievo žodžio klausymas, Jo Kūno ir Kraujo misterijoje dalyvavimas, o agapeje ta jungtis virto žemiška tikrove, džiaugsminga realybe.

Kas yra rytinio Šiaurės Amerikos pakraščio kukliosios, M.N.Pr. Vargdinių seserų vienuolijos seserys jubilatės?

Sesėlė Teresė Mieczkowski.

Gimusi ir augusi New Britain, Connecticut, 1951 m. įstojo į vienuoliją, beveik nekalbėjo lietuviškai. Po metų laiko studijų pas Seselę Feliciją, lituanistę, visų seserų nuostabai ji prabilo tobula lietuvių kalba! Pradžios mokslus baigė New Britain. Vienuole būdama gavo bakalauratą Anhurst kolegijoje, studijavo liturginę muziką Manhattanville kolegijoje; Kanadoje – Ottavos universitete įsigijo magistrą iš psichologijos ir dirbo kaip psichologė. Kur tik besimokė, pasak Ses. Paulės, ėjo pirmąją mokine. Nenuostabu, kad ir be universitetinių laipsnių ji yra puiki mechanikė, elektrikė, kompiuterių specialistė, vertėja ir kt. Dievo apdovanota daugeliu talentų, didelė dovana seselių bendruomenei.

Nuo vienuolinio gyvenimo pradžios visur ėjo vargonininkės pareigas; ir dabar tas pareigas eina Centriname vienuolyne. Su pertraukomis nuo 1960 m. ligi dabar – provincijos sekretorė. Daugybę metų buvo išrinkta ir dirbo vyriausioje seserų taryboje. Per 50 m. dirbdama visuose vienuolyno skyriuose, ėjo vyresniosios pareigas, vargonininkavo ir vedė chorą. Įvairūs vienuolyno vajai – ar tai finansiniai, ar maldos, jos paruošiami ir išsiuntinėjami, bet svarbiausia – 4-5 mėnesiai intensyvaus planavimo, koordinavimo ruošiantis liepos mėnesį įvyksiančiai Lietuvių Susiartinimo šventei – Piknikui, kuris dėka

jos, Seselei Eugenijai padedant, praeina lyg viskas savaime sukrįstų į vietą.

Būdama muzike, ji gėrisi klasikine muzika, domisi tapyba, daug skaito (girdėjau iš jos, kad labai greitai!), turi laiko dvasinei meditacijai. Tai jos su Viešpačiu laikas, kurio metu, ji nuo visų užsidaro savo celėje, ir lieka niekam neprieinama. Pasisėmus dvasinės stiprybės, ji vėl pasineria į vienuolijos darbus.

Sesėlė Loretta Jonušaitė

Žemaitė, su visais gerais žemaitiškais charakterio bruožais, gimusi 1924 m. Dautartų kaime, Mažeikių apskr. Pašaukimą būti vienuole pajuto dar būdama jauna mergaitė. Deja, kelias į tikslą Antro Pasaulinio karo, komunistų ir nacių okupacijų, bėgimo į Vokietiją, galiausiai į Š. Ameriką ženklais nusagstytas, buvo ilgas ir sunkus. Tik atsiradus Kanadoje, Toronte, ji 1951 įstojo į vienuolyną.

Sunkiausias jos Odisėjos laikotarpis buvo Lenkijoje. Bėgo į Vokietiją, nacių kariuomenės atkirsta, atsirado Lenkijoje. Nemokėjo kalbos. Labai vargo ir tik kalbą pramokusi, gavusi darbą vaikų darželyje, atsikvėpė. Pasikeitus politinei situacijai, su sesute Benjamina vėl traukėsi į Vokietiją. Ne bet kaip, o pasislėpusi traukinio vagonė po anglimis įtaisytoje slėptuvėje!

Ses. Loretta yra baigusi amatų mokyklą, vaikų darželio mokytojų kursų ir lankiusi suaugusių gimnaziją Vilniuje. Vaikų darželiuose mokė Vilniuje, Lenkijoje, Vokietijoje ir ilgiausiai seselių vadovaujamame darželyje Toronte.

Sesėlė Loretta švelni, kantri, maloni, moka klausytis, o kai reikia – pasakoti. Šiuo metu ji apaštalauja Toronte tarp ligos prispaustų vyresnio amžiaus savo tautiečių. Gražiausiai šią kuklią seselę nusako darželio vaikai, kurie, ją pamatę ateinant, viens kitam sakydavo – “Dievas ateina”.

48 – JI KARTĄ LITERATŪRAI

Ištvėringi Los Angeles Lietuvių fronto bičiuliai kultūrinės rezistencijos maratone 2003 gruodžio 7 pasiekė 48-sios literatūros popietės ribą. Popietės programoje Šv. Kazimiero parapijos salėje dalyvavo svečias iš Lietuvos, rašytojas **Petras Palilionis**, Lietuvos rašytojų s-gos Kauno sk. Pirmininkas, ir vietos rašytojai: Alė Rūta, Karolis Milkovaitis ir Pranas Visvydas. Palilionis, Milkovaitis ir Visvydas skaitė savo eiles, o Alė Rūtos romano “Margu rašto keliu” ištrauką paskaitė aktorius Algimantas Žemaitaitis.

Svečias pradžiugino losangeliečius, kad jis iš sunkiai išskaitomų Bernardo Brazdžionio rankraščių paruošė pačių paskutinių Poeto eilėraščių rinkinį, pavadintą “Kas ten šviečia virš galaktikų visų”. Rinkinį redaguos rašytojas Valentinas Sventickas ir išleis LRSgos leidykla, finansiškai paremiant Kultūros ministerijai, rašytojo giminėms ir Kauno miesto savivaldybei. Iš pomirtinio Bernardo Brazdžionio rinkinio porą eilėraščių paskaitė Algimantas Žemaitaitis.

Popietės dalyviai eilėraščių klausėsi lyg paties Poeto balso.

Poetui Bernardui Brazdžioniui skirtoje programos dalyje, J. Kojelis trumpai aptarė Bernardo Brazdžionio ruošiamą išleisti prozos rinkinį. Rinkinio redaktoriumi pakviestas prof. Juozas Jasaitis. Numatoma, kad ir šią knygą leis LRS-gos leidykla, jei išsivijoje atsirastų finansinės talkos.

Literatūros popietę pradėjo Lietuvių fronto bičiulių sambūrio pirmininkė Žibutė Brinkienė, programą vedė Algimantas Žemaitaitis, humoru paspalvintu žodžiu užbaigė Algis Raulinaitis. Palaiminimo maldą sukalbėjo klebonas kun. Stanislovas Anušis.

Yra gerų vilčių, kad literatūros popiečių tradicija dar gali ilgai išsilaikyti. Ramiojo vandens pakrastyje dėmesys lietuvių grožinei kūrybai gan gyvas. Vakaro popietės per keturiasdešimt metų vidutiniškai sutraukia virš 100 dalyvių, nuperkama virš 30 knygų. Salėje pastebimai daugėja trečiosios bangos ateivių veidų. Tikimasi jų ateityje matyti ir scenoje.

Jau užsakyta salė kitų metų literatūros popietei.

J.K.

Mirė iškilus visuomenininkas

ALEKSANDRAS VAKSELIS

1915 - 2003

Š. m. gruodžio 4 d., 6:30 v.v. Pasadena Palm ligoninėje, s. Pasadena, FL, mirė Aleksandras Vakselis, iškilus visuomenininkas, daugelio lietuvių organizacijų veikėjas ir puoselėtojas, nuoširdus "Darbininko" bičiulis nuo atvykimo į New Yorką iki pat savo mirties.

Velionis buvo pašarvotas *Beach Memorial Chapel* laidotuvių namuose, St. Pete Beach, FL. Atsisveikinimas įvyko gruodžio 5 d. Rožinį ir laidotuvių maldas pravedė kanauninkas Bernardas Talaišis ir kun. Dr. Matas Čyvas. Su velioniu atsisveikino: Liutaveras Siemaška, kuris nušvietė velionio gyvenimo kelią, paminėdamas, kad paskutiniu laiku velionis išsiuntė į Lietuvą – Vytauto Didžiojo universitetui Kaune savo 50 –ties metų visuomeninio darbo archyvą (23 dėžės dokumentų ir raštų); Tautos Fondo vardu kalbėjo Aleksandras Daunys; Lietuvių klubo vardu atsisveikino Loretą Kinienę; Lietuvos Dukterų draugijos vardu žodį tarė Alvieta Kerbelienė.

Gruodžio 6 d., šeštadienį, Holy Name bažnyčioje laidotuvių mišias aukojo kanauninkas B. Talaišis ir kun. Dr. M. Čyvas. Giedotojų vienetas "Aidas", vad. Leono Sodeikos. Po mišių velionis palaidotas *Memorial Cemetery* kapines ir ten mauzoliejuje palaidotas. Giliam liūdesy liko žmona Irena ir duktė Irena Slavinskienė su šeima.

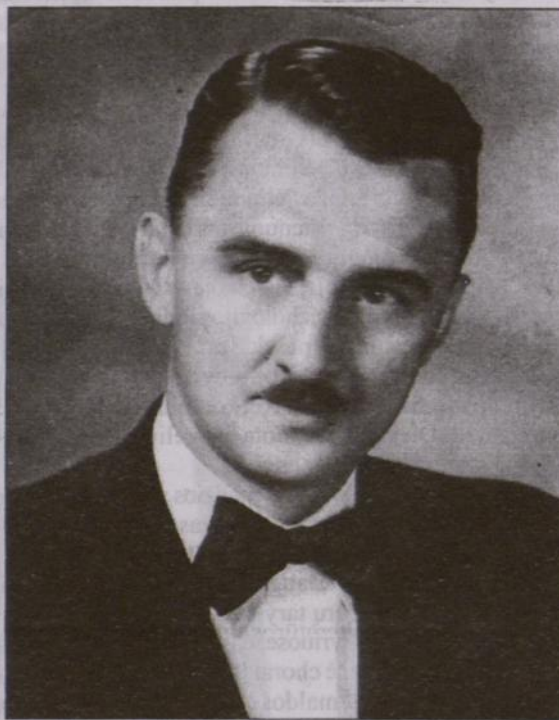
Čia pateikiame Aleksandro Vakselio sutrumpintą biografiją, paimtą iš 2002 m. išleistos knygos "Tautos Fondas".

Red.

Aleksandras Vakselis buvo pirmasis Tautos fondo valdybos pirmininkas, kai 1973 m. Fondas tapo inkorporuotas New Yorko valdžios įstaigose. Jis aštuoniolika metų yra darbavęs šios organizacijos vadovybėje. Tai vienas tų retai sutinkamų veikėjų, kuriuos ambasadorius Anicetas Simutis pavadino *akcijos žmonėmis*. 1981 m., sveikindamas A. Vakselį jo amžiaus 65-mečio minėjime New Yorke, jis sakė: "Tokiems nereikia, kad būtinai galėtų prieš ką veikti, nereikia galvos sukti, kaip darbą pradėti, - yra darbas, tai tuojau be didelių ceremonijų imasi jį atlikti".

Vakselis gimė 1915 gruodžio 8 Naudvario dvare, Vėliuonos valsč., Kauno aps. 1935m. baigęs Jurbarko gimnaziją (buvo skautas, pakilęs iki paskautininkio laipsnio), įstojo į Pirmojo Lietuvos prezidento Antano Smetonos Karo Mokyklą, ją baigė 1938 (XIX laida) ir kaip jn. leitenantas paskirtas į 4-tą artilerijos pulką Plungėje. 1939 vedė Ireną Tonaite, 1940 jiems gimė duktė Irena.

Bolševikų okupacijos metais iš Plungės nukeltas į Vilnių: vėliau į Švenčionėlius. Karui su vokiečiais prasidėjus, Lietuvos partizanas Švenčionėliuose. Vokiečių paleistas į atsargą, grįžo į Plungę, 1941-1943 mokytojas gimnazijoje (kūno kultūra, geografija), 1944 mokytojas

Aleksandras Vakselis

Alytaus gimnazijoje, kovo mėn. Suvalkų Kalvarijoj įstojo savanoriu į gen. P. Plechavičiaus Vietinę rinktinę, 1944 gegužės 28 jo dalinys buvo vokiečių nuginkluotas ir išvežtas į Vokietiją.

Po Antrojo pasaulinio karo gyveno Muencheno ir Augsburgio lietuvių pabėgėlių stovyklose, tarnavo amerikiečių žinioje esančiose pabėgėlių globos organizacijose. 1947 Augsburgėje įstojo į Lietuvių Tremtinių bendruomenę. 1949 išrinktas į Vyr. Fizinio Auklėjimo ir Sporto komitetą (FASK), išdininkas ir sekretorius.

1949 kovo 22 su šeima atvyko į JAV ir apsigyveno New Yorke. Po ketverių metų darbo fabrike (vakarais studijavo), 1953 pradėjo dirbti inžinieriumi, iki išėjo į pensiją 1983.

A. Vakselio visuomeninė veikla Amerikoj yra reto šakotumo. Jau 1949 įstojo į seniausią pasaulyje lietuvių sporto telkinį – Brooklyno (vėliau New Yorko) Lietuvių Atletų klubą, ėjo įvairias pareigas valdyboje, vienuolika metų klubo pirmininkas, dabar garbės narys. Buvo ir kito, Lietuvių Sporto klubo, valdyboje ir paskutinis pirmininkas – šis klubas 1956 įsijungė į Brooklyno LAK. Ilgametis Rytų sporto apygardos vadovas, vyr. FASKo (JAV ir Kanadoje) pirmininkas 1959-1961, sudarė sąlygas

leisti žurnalą *Sportas*. Pats rašė spaudoje sporto reikalais (daugiausia *Darbininke*).

Nuo 1947 A. Vakselis veikė Lietuvių Bendruomenėje, LB New Yorko apygardos valdybos pirmininkas (14 metų); per tą laiką surengta vienuolika metinių lietuvių dailės parodų New Yorke. Nuo 1967 ilgametis JAV LB tarybos (1967-1981) ir garbės teismo (1973-1976) narys.

Veikė Lietuvos veteranų sąjungos Ramovė NY skyrių (paskutinius 4 metus pirmininkas), Amerikos lietuvių legiono Dariaus ir Girėno posto narys ir paskutinis adjutantas (1950-1963), Lietuvių Kultūros Židinio Brooklyne pradininkas, pirmasis Lietuvių Kultūros Fondo (Židiniui remti) valdybos pirm. (1976-1980), vėliau tarybos pirmininkas. Įsikūrus Lietuvių fondui, darbavosi New Yorko skyriaus veikloje, jo narys ir dabar.

VLIKo valdybos vicepirmininkas (1972-1975), Alto, New Yorko sk. pirm.(1970-1971) ir ilgametis narys. Priklausė Lietuvių tautinei sąjungai, jos New Yorko sk. pirmininkas.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, dalyvavo Tautos Fondo vadovybės posėdžiuose su VLIKu, svarstant naujo TF statuto, taip pat ir VLIKo uždarojo seimo

Vilniuje klausimus. Tame Seime dalyvavo 1992 m. gegužės 30-31 dienomis ir padarė TF veiklos pranešimą kaip TF valdybos pirmininkas.

Veikė ir amerikiečių organizacijose, gavo žymenį *Ellis Island Medal of Honor*, kasmet skiriamą tiems Amerikos piliečiams, kurie, gyvendami JAV, išlaiko, puoselėja savo krašto vertybes. Gavo ir Respublikonų pažymą *Presidential Legion of Merit*.

Jis 1978 m. apdovanotas Šaulių žvaigždės ordinu, 1991 lapkričio 2 d. Chicagoje VLIKo seime, Lietuvos min. pirm. Gediminas Vagnorius, įvertindamas Tautos Fondo paramą VLIKui jo nepriklausomybės atsikūrimo darbuose, įteikė TF valdybos pirm. A. Vakseliui iš Lietuvos atvežtą paveikslą ir padėkojo už ilgametę sėkmingą veiklą.

1992 gavo LR Aukščiausios Tarybos pirm. Vytauto Landsbergio padėką "už ištikimybę ir atkaklų darbą Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės idealams". Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas savo raštu 1993 dėkojo "už nenuilstamą ilgametį darbą Lietuvos laisvės labui". Tais pačiais metais Lietuvos atsargos karininkų sąjunga apdovanojo jį Lietuvos kariuomenės įkūrimo 75 metų jubiliejaus Pažymėjimo raštu. Nuo 1997 gyveno St. Pete Beach, Floridoje.

Parodoje – Brazdžionio rankraščiai, biblioteka ir kaklaraiščių kolekcija

Maironio lietuvių literatūros muziejuje Kaune rengiamoje Bernardo Brazdžionio parodoje bus eksponuojama šio didžiojo Lietuvos poeto palikimo dalis – paveiksiai, suvenyrai, spauda, rankraščiai ir net kaklaraiščių kolekcija.

Gyvendamas Los Angeles, JAV, B. Brazdžionis sukaupė didžiulį archyvą, kurį norėjo perduoti Lietuvai. Kultūros ministerijos ir poeto artimųjų iniciatyva 2003 m. rugpjūčio mėn. didžioji siunta buvo laivu pagabenta į Lietuvą ir perduota muziejui.

B. Brazdžionio palikimą sudaro apie 30 tūkst. eksponatų. Tai – keletas tūkstančių memorialinės bibliotekos knygų (poetas buvo sukaupęs visas Lietuvoje ir išsvijoje išleistas knygas), tūkstančiai laiškų, rankraščių, dokumentų, fotografijų. Kartu atsiųsta dalis rašytojo kabineto baldų: knygų lentynos, darbo stalas su kėde, taip pat įvairūs svietainės baldai, stalinės lempos, suvenyrai, medžio drožiniai, buities smulkmenos. Į Lietuvą taip pat atvežta vertinga paveikslų kolekcija – K. Šimonio, J. Rimšos, J. Bagdono, V. Kasiulio, V. Petravičiaus, V. K. Jonyno, D. Tarabildienės, I. Brazdžionienės, P. Augiaus, R. Arbaitės ir kitų dailininkų darbai. Poeto šeima perdavė ir Ber. Brazdžionio valstybinius apdovanojimus.

Poetas, literatūros kritikas, redaktorius, B. Brazdžionis už nuopelnus Lietuvos literatūrai, kultūrai laisvės kovai apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino I laipsnio bei Šv. Grigaliaus Didžiojo Riterių komandieriaus ordinais, jam suteiktas Pasvalio ir Kauno miestų garbės piliečio vardas. Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaro vardas.

DELFI

Metų pamoka: lietuviai išmoko gyventi skoloje

Prieš keletą metų net nenorėję pagalvoti apie paskolas, vis didesnė dalis žmonių susitaiko su mintimi, kad jie bus skolingi bankui 20 ar daugiau metų. Dėl pasikeitusios žmonių nuomonės per metus jiems suteiktų paskolų portfelis pastorėjo beveik dvigubai.

2003 m. spalio pabaigoje gyventojai bankams buvo skolingi iš viso 2,122 bil. litų. Didžiąją šios sumos dalį sudarė ilgalaikės, arba gyvenvietės, paskolos.

2002 metų spalio pabaigoje šalies komerciniai bankai gyventojams jau buvo suteikę 1,093 bil. litų paskolų - 1,029 bil. litų mažiau nei 2003 m. Noras skolintis neturėtų sumažėti ir šiais metais - planuojama, kad 2004-aisiais fiziniams asmenims išduotų paskolų portfelis padidės dar bent 1 bil. litų.

Bankininkai, paklausti, kas paskatino žmones pradėti taip aktyviai skolintis, paminėjo keletą svarbiausių priežasčių. Sparčiai plečiantis šalies ūkiui, gyventojai pradėjo labiau pasitikėti savo ateitimi - prie teigiamų lūkesčių prisidėjo ir būsima Lietuvos narystė Europos Sąjungoje.

Įsitikinę, kad ateityje jų pajamos padidės arba bent jau nesumažės, gyventojai nebebijo skolintis. Be to, su skubti pasiimti paskolą gyventojus paskatino rekordiškai sumažėjusios gyvenvietės paskolų palūkanos - jos gerokai mažesnės nei Latvijoje, Estijoje ar Lenkijoje. Bankų paskolų portfelį augino ir vis kylančios nekilnojamojo turto kainos, ir Vyriausybės lengvatos perkantiems būstą.

Anksčiau dauguma paskolų būdavo išduodama sostinėje, tačiau pastaruoju metu aktyviau skolintis ėmė ir Kauno bei Klaipėdos gyventojai. Kitais metais tikimasi ir Šiauliuose bei Panevėžyje gyvenančių žmonių aktyvumo. BNS

LIETUVOS PREZIDENTAS ATSLAIKYS

Antanas TERLECKAS

Lietuvos laisvės lygos pirm., politinis kalinys, Vyčio kryžiaus ordino kavaličius,

Mieli Lietuvos patriotai,*

Nemažai šamokslininkų, antilietuviškos propagandos apakintų, priekaištauja man, kad čia atėjau kartu su komunistuojančiais V. Šustausku, J. Veselka, R. Poviloniu ir K. Prunskiene ginti tariamai susikompromitavusio Prezidento Rolando Pakso ir tuo toliau kiršinti Lietuvos visuomenę.

Buvo laikai, kai "gulinti" profesorių V. Landsbergį spardė žodžiais kiekvienas, kuris tik norėjo. Jo negynė nė vienas konservatorius, tarp jų ir faktinis partijos vadovas G. Vagnorius.

Už V. Landsbergio viešą gynimą mane daugelį metų niekino tiek kairiaisiais, tiek ir dešiniaisais save laiką. Esą ginu žmogų, kuris tiek bloga Lietuvai padarė. Būdamas įsitikinęs, kad V. Landsbergio nuopelnai kovojant už Lietuvos nepriklausomybę yra neabejotini, gyniau jį, nepaisydamas įvairiausių pašių savo adresu. Gyniau vadovaudamasis grynai moraliniais kriterijais, kartu norėdamas apginti Tiesą; gyniau dažnai klystantį žmogų, bet 1990.03.11 Lietuvai lemtingu momentu nepasimetusi ir paskelbusi Lietuvos valstybingumo atkūrimo Aktą.

Šiandien į V. Landsbergio padėtį pateko J. E. Lietuvos Respublikos prezidentas Rolandas Paksas, kurį užsienio žvalgyba siekia pašalinti iš teisėtai užimamų pareigų, pašalinti prezidentą, išrinktą tautos daugumos. Lietuvoje vyksta šliaužiantis šamokslas, kurį skatina užsienio žvalgybos intrigos ir savo politikai, materialiai ir dvasiškai apiplėšę Lietuvą.

Tragiška, kad iš baimės, jog už savo nešvarius darbus teks atsakyti, konservatoriai susidėjo su komunistais, kuriuos dar taip neseniai laikė savo priešais. Primenu, kad iš prezidentą siekiančių pašalinti 86 Seimo narių, paties G. Kirkilo žodžiais, dauguma yra komunistai. Žinoma, A. Brazauskas, A. Paulausko ir V. Uspaskichio komunistai. Reikia pabrėžti, kad ne visi komunistai pasirašė Prezidento apkalto popierį. Tuo tarpu Seimo nariai konservatoriai prezidento atsistatydinimo reikalauja visi iki vieno!

Šamokslininkams teisybės žodį išdrįso pasakyti buvęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Bronius Nainys ir žymus JAV advokatas Povilas Žumbakis, kurie laikraštyje "Amerikos lietuvis" išdrįso atsistoti šalia Prezidento R. Pakso. B. Nainį ir P. Žumbakį palaiko nuo skurdo į JAV pabėgę ne vienas šimtas lietuvių, gerai žinančių, kad kaip tik šamokslininkų kompanija išvarė juos iš Tėvynės.

B. Nainys laiko prieš Lietuvos Respublikos Prezidentą R. Paksą organizuojamą apkaltą iš anksto kruopščiai suplanuotu susidorojimu, paremtu mažai reikšmingomis smulkmenomis, iš kurių "lyg iš degtukų dėžutės priskaldomi dideli vežimai malkų".

Povilas Žumbakis siūlo realias priemones Lietuvai apsivalyti nuo tautos skurdinimo, apvogimo, mafijos šeimininkavimo ir korupcijos. Visų pirma advokatas siūlo siekiančiam Prezidento atsistatydinimo Artūrai Paulauskui, kad jis:

1. Prezidentui atsistatydinus (ko, mano manymu, A. Paulauskas niekada nesulauks), jis teisę laikinai tapti Lietuvos prezidentu užleistų Lietuvos patriotui. Advokato nuomone, jau du kartus negavus žmonių pasitikėjimo rinkimuose turėtų būti gėda bandyti trečią kartą tapti Prezidentu per užpakalines duris.

2. Pateikti sąrašus žmonių, kurie rėmė A. Paulauską rinkimų metu, t. y. tu, kuriuos jis, būdamas generaliniu prokuroru (o vėliau advokatu) išgelbėjo nuo kalėjimo mafijozams iškeltose bylose.

3. Atsistatydintų ne tik iš Seimo Pirmininko, bet ir iš Seimo nario pareigų, nes jis neįvykdė prieš rinkimus tautai duotų pažadų – jo kadencijos metu korupcija krašte klestėjo.

4. Prieš atsistatydinimą iš Seimo pareikalauti iš kiekvieno Seimo nario visų aukotojų bei kontaktų su įtariamaisiais ar nešvariais elementais sąrašų.

Tik žmonės su švaria sąžine ir švariomis rankomis turėtų likti salėje, kai bus balsuojama už R. Pakso pašalinimą iš prezidentūros rūmų – abeji rūmai turi būti švarūs.

Advokato P. Žumbakio nuomone, pradėti švarinti korupcijos padarinius būtų lengviausia Ministrui Pirmininkui A. Brazauskui. Visiems aišku, jog be ministerijų palaimos korupcija Lietuvoje būtų praktiškai neįmanoma. Ministras Pirmininkas turėtų:

1. Pareikalauti kiekvieno ministro, kad jis per 24 valandas įteiktų kyšius imančių tarnaujančių sąrašą, kurį dori Lietuvos atitinkamų institucijų darbuotojai seniai turi;

2. Atstatydinti visus patarėjus ir ministrus, kurie turėjo ryšius su žinomais sukčiais, aferistais, savais ir užsienio mafijozais.

3. Galų gale pasakyti tautai, kur dingę komunistų partijos išdas.

4. Pačiam kuo skubiau atsistatydinti ir savo vietą užleisti tam, kuris neturi čekistinių išpareigojimų Liubiankai ir tiek daug dvarų ir dvarelių.

Už Prezidento institucijos sukompromitavimą reikia "dėkoti" didele dalimi ir žurnalistams, išsižadėjusiems profesionalumo, kurio pagrindinė savybė – objektyvumas. Piliečiai A. Siaurusevičius, R. Miliūtė, R. Juozapavičius, A. Matonis, A. Bačiulis, R. Valatka neverti žurnalisto vardo, nes jie tapo politikų samdiniais.

Labai negarbingai elgiasi mano dar neseniai gerbtas Rimvydas Paleckis. Šiandien jis, sekdamas A. Siaurusevičiaus pavyzdžiu, vos ne į kiekvieną televizijos laidą kviečiasi pykčio iškreiptu veidu Aidą Palubinską. Tegu jis saugosi pykčio prezidentui, nes toks pyktis gali paralyžiuoti jo veidą. Jo akys po kelių laidų jau pakeitė savo spalvą... Už ką Aidas taip nekenčia prezidento?

O tiems žurnalistams, kurių tėvai ar seneliai kolaboravo su okupantais, reikėtų savo elgesiu įrodyti, kad vaikaičių gyslomis jau nebeteka tautos išdavikų kraujas...

Artėjant Šv. Kalėdoms, verta prisiminti Bibliją. J. E. Prezidento Rolando Pakso apkaltininkai jau pusantro mėnesio fariziejiškai jam kartoja: "Prezidente, leisk išimti šapą iš tavo akies. Mes negalime eiti į Europą su Prezidentu, kurio akyse yra krislas. Tad kuo gerčiau

atsistatydink". Tuo tarpu jie nenori matyti, kad jų pačių akyse yra rąstas ar baslys.

Mes esame įsitikinę, kad Prezidentas padarė keletą politinių klaidų, bet jokio nusikaltimo, kurį galima būtų jam inkriminuoti.

J. E. Prezidentas R. Paksas nevykdė avantiūristiškų ir savanaudiškų tariamų reformų, nedalyvavo "prichvati-zacijos" procesuose, kurie susilpnino Lietuvos ekonomiką ir tuo pačiu valstybingumo pagrindus. Jeigu jis būtų kelis kartus padidinęs įžūlios ir arogantiškos valdininkijos skaičių, jeigu būtų dalyvavęs grobstant valstybės ir piliečių turtą, šiandien būtų vadinamajam elitui savas žmogus ir nieko netrukdomas toliau ramiai eiti Lietuvos Respublikos prezidento pareigas.

Lieku įsitikinęs, kad valstybingumo priešams nepavyks įgyvendinti savo tamsių kėslių ir demokratiškai išrinktas prezidentas toliau eis savo pareigas. Jo pareiga – įtvirtinti savo geros valios pastangas, siekiant teisingesnės Lietuvos valstybės.

**Kalba, pasakyta Vilniuje 2003 gruodžio 20 demonstracijoje "Už Prezidentą ir teisingą Lietuvą"*

Delegacijoje dalyvavo (iš k.): Vytas Petrulis, Algis Rugienius, Rama Petrulienė, Jonas Urbonas, šalia jo US kongresmanas – Joe Knollenberg, Liūda Rugienienė ir Andrius Anužis. J. Urbono nuotr.

2003 m. spalio mėn. 20-tą, Michigano Lietuvių Bendruomenės delegacija turėjo susitikimą su US kongresmanu Joe Knollenberg iš Michigano 9-to distrikto, kuris yra *Appropriations* komiteto narys, *Chairman of House Appropriations Subcommittee for Military Construction*. Jo žinioje yra US karinių institucijų statyba ir išlaikymas pasaulyje. Be kitų reikalų su juo buvo kalbama apie Šiaulių oro uosto panaudojimą NATO bazei. Kongresmanas Joe Knollenberg yra nuoširdus Lietuvos reikalų rėmėjas ir jau ne vieną kartą parėmęs mūsų reikalus. Susitikimą su juo išrūpino Jonas Urbonas - Amerikos Lietuvių Respublikonų federacijos pirmininkas, kuris su kongresmanu pažįstamas per trisdešimt metų.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos posėdis

(atkelta iš 3 psl.)

nusavintos tarp 1940 ir 1990 metų. Tartasi, kaip ir kur bažnytines vertybes pagarbiai saugoti, eksponuoti sakraliniuose muziejuose, esant reikalui, naudoti liturgijai.

Vyskupams pristatyta tarptautinės mokslinės konferencijos apie dirbtinį apvaisinimą programa bei iš užsienio atvykstantys šios srities specialistai.

Aptarti ateinančiųjų metų renginiai bei Lietuvos Vyskupų Konferencijos posėdžiai. Kitas plenarinis posėdis numatytas 2004 m. kovo 16 d.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos Sekretoriatas

XXI JAV LB Kultūros tarybos premijų šventė

Tradicija tapusi išeivijos kultūrininkų pagerbimo šventė 2003 m. jau buvo 21-oji. JAV LB Kultūros taryba, finansuojant Lietuvių Fondui, išrinktuosius laureatus pagerbė lapkričio 15 d., PLC Lemonte, Lietuvių dailės muziejuje.

JAV LB Kultūros taryba per visas Premijų šventes yra pagerbusi nemažai kultūrininkų: muzikus, teatro darbuotojus, žurnalistus, dailininkus, radijo laidų vedėjus, ansamblius, tautinių šokių mokytojas. Nors per pastaruosius kelerius metus yra galvojančių, kad menas, muzika ir teatras išeivijos gyvenime liko apaleisti, bet iš tikro taip nėra. Jungiasi naujos jėgos, organizuojasi muzikiniai vienetai, steigiasi teatrai, daugėja meno parodų, atsiranda naujos idėjos, naujos veiklos sritys.

2003 metais Premijų šventėje buvo pagerbti šie kultūrininkai: MUZIKOS premija paskirta muzikei **Giedrai Nasvytytei - Gudauskienėi** už jos didį muzikinį kraitį; ŽURNALISTO premija atiteko **Edvardui Šulaičiui** už gausią straipsnių, reportažų ir pokalbių mūsų spaudoje. TEATRO darbuotojos premija paskirta **Julijai Dantienei** už jo ilgametę veiklą – aktorės, režisierės ir veikalų autorės; RADIO premiją gavo Hartfordo "Tėvynės garsų" programos darbuotojas **Alfonsas**

Dzikas už ilgametį darbą lietuviškos radijo programos labui; DAİLĖS premiją – **Rimui Visgirdai**, kuris pasižymi unikalios formos ir keistų piešinių sinteze; TAUTINIŲ ŠOKIŲ mokytojos – mokytojai **Jadvygai Reginienei**, paskyrusiai visą savo gyvenimą tautiniams šokiams.

Laureatų pagerbimas buvo praturtintas ypatingai puikia muzikine programa, kurią atliko muzikai broliai Puodžiukai iš Bostono: smuikininkas Dainius Puodžiukas ir pianistas Aidas Puodžiukas.

Tą vakarą negalėjo atvykti tik viena laureatė, kuri buvo apdovanota muzikos premija, tai Giedra Nasvytytė-Gudauskienė. Jos pagerbimas įvyks Los Angeles sausio 10 d.

LB Kultūros info

JAV LB Premijų šventės laureatai (iš k.): LB Kultūros tarybos pirm. Marija Remienė, laureatas žurnalistas Edvardas Šulaitis, laureatė tautinių šokių mokytoja Jadvyga Reginienė, LF valdybos pirm. Povilas Kilius, laureatė aktorė Julija Dantienė, laureatas dailininkas Rimas Visgirda, laureatas liet. radijo vedėjas Hartforde Alfonsas Dzikas

M. Remienės nuotr.

Naujoji LB Krašto Valdyba

JAV Lietuvių Bendruomenės taryba patvirtino Valdybos pirmininkės Vairės Vebratės pateiktą valdybos sąrašą. Trijų metų kadencijai buvo patvirtinti sekantys asmenys:

Alfonsas Dzikas – Vykdomasis vicepirmininkas;
Indrė Biskytė – Ekonominių reikalų tarybos pirmininkė;

Marija Remienė – Kultūros tarybos pirmininkė;
Ses. Margarita Bareikaitė – religinių reikalų pirmininkė;

Juozas Polikaitis – Socialinių reikalų pirmininkas;
Dalilė Polikaitienė – Švietimo tarybos pirmininkė;
Asta Banionytė – Visuomeninių reikalų pirmininkė;
Dr. Stasys Bačkaitis – Vicepirmininkas mokslo

reikalams;

Dr. Elona Vaišnienė – Vicepirmininkė LB plėtrai;

Dr. Laima Karosienė – Vicepirmininkė finansų

reikalams;

Sigita Šimkuvienė – Vicepirmininkė jaunimo reikalams;

Ramutis Pliura – Išdininkas;

Giedrė Stankūnienė – Sekretorė;

Regina Stankaitytė – Reikalų vedėja;

Laurynas Misevičius – Vicepirmininkas sporto reikalams ir Sporto Sąjungos atstovas;

Aras N. Mattas – JAV LB Jaunimo Sąjungos atstovas.

Naujoji Karšto valdyba pradės eiti savo pareigas ši mėnesį.

Regina Narušienė
Prezidiumo pirmininkė

VYZAS & ASSOCIATES, P. C. ATTORNEYS AT LAW

Real Estate - Zoning & Land Use -
Commercial Litigation - Corporate Law
Bankruptcy - Wills, Trusts & Estates
Estate Administration - Personal Injury
Worker's Compensation - Municipal Court Matters
Employment Torts - Condominium Law

20 DAVIS AVENUE
KEARNY, NEW JERSEY 07032
(201) 998 - 2211
Licensed in New Jersey and New York

*Kviečiame paremti TAUTOS FONDĄ
savo darbu ir aukomis.
Remdami TAUTOS FONDĄ remiate Lietuvos švietimą
ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.*

**TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.**

Aukos siųsti:
307 W. 30th St. tel: (212) 868 - 5860; (212) 868 - 5815
New York, NY 10001 eLpaštas:TAUTFD@aol.com

KODIS FUNERAL HOME

63 - 06 Flushing Ave.
Maspeth, NY 11378

*Suteikia garbingas laidotuves
Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse*

Edward A. Kodis - Funeral Director
Kreipkitės
tel.: (718) 326-1658

Silver Bell Baking Co.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

*Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai,
šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai.*

Dalia Radžiūnas,
43-04 Junction Blvd.,
Corona, Queens, NY 11368.
Tel.: (718) 779-5156

ADMINISTRACIJA PRANEŠA:

*Čia skelbiame pavardes tų skaitytojų, kurie auko-
jo 2002 - 2004 metų "Darbininko" prenumeratai
ir jų čekius gavome iki gruodžio 15 d.*

Po 150 dol.: Mr. Mrs. Saulius Mrozinskas, Mid-
dle Island, NY.

Po 100 dol.: Patricia Stukan, San Jose, CA;
Giedrė Stankūnas, Cos Cob, CT; Aurelija Stongvila-
Kaye, Ocala, FL; Kun. Izidorius Gedvila, Sunny Hills,
FL; Angelė Katelytė-Lawler, Chicago, IL; Birutė Nor-
ton, Lafayette, LA; Laima S. Price, Wellesley, MA;
Susan Covalsky-Savaiko, Randolph, NJ; Aldona
Liepinaitis, Kew Gardens, NY; Irena Merlino, W.
Hempstead, NY; N.N.- New York City, NY.

Po 75 dol.: Apolonija Andrasiunas, Orland Park,
IL; R. K. Gruodis, Mt. Airy, MD; Laima Šileikytė-
Hood, NYC, NY; Vaclovas Kiukys, So. Bound Brook,
NJ.

Po 60 dol.: Gintarė Ivaškienė, Monroe, CT;
Victor Klemas, Newark, DE; Anna Venckus, Arling-
ton, MA; Jolita Haigis, Malverne, NY.

Po 50 dol.: Alf. Dzikas, W. Hartford, CT; Pranas
Baltakis, Lake Worth, FL; Vyt. Dudenas, Palm Beach
Gardens, FL; Marija Virbickas, St. Petersburg, FL;
Liudvika Kulikauskas, Treasure Island, FL; Anthony
Grig, Spring Hill, FL; Birutė Jukniūnas, Silver Spring,
FL; Joseph Sakaitis, Auburn, MA; Ona Radzevicius,
Brockton, MA; Jonas ir Juze Vizgirda, Concord, MA;
Raymond Dzek, Shoreview, MN; Birutė Plioplys,
New Brunswick, NJ; Arūnas Čiuberkis, Brooklyn,
NY; N.N. Queens, NY.

Po 45 dol.: Petras Svitra, Woodhaven, NY.

Po 40 dol.: Danutė Koltko, Ansonia, CT; Sisters
of Immaculate Conception, Matulaitis Nursing
Home, Putnam, CT; Jonas Stapulionis, Waterbury,
CT; Bruno Nemicas, Wethersfield, CT; Adelaida
Balbata, St. Petersburg, FL; Danguolė Kasper, Brock-
ton, MA; Ona Nenortas, Dorchester, MA; Eugene
Užpurvis, Centerville, MA; Stanislava Cibas, Mil-
ton, MA; Juozas Blazys, Holliston, MA; Helen Matu-
lonis, Maspeth, NY; Birutė Ashebergas, Middle Vil-
lage, NY; Agata LaVerne, NYC, NY; Živilė Jurienė,
Richmond Hill, NY; Marija Menciūnas, Woodhaven,
NY.

Po 35 dol.: Valeria Pupsys, Los Alamitos, CA;
Aldona A. Iacono, Sewell, NJ.

Po 30 dol.: John ir Aldona Raugalis, Waterbury,
CT; Antonia Spakauskas, Ft. Myers, FL; Vladas Ged-
mintas, St. Pete Beach, FL; Feliksas Bociūnas, Sunny
Hills, FL; Violet Ogden, Mt. Airy, MD; Kazys Adoma-
vicius, W. Boylston, MA; Jadvyga Savickas, Nashua,
NH; Eugenija Mickevicius, Euclid, OH; Aleksandra
Sakas, Lancaster, OH. (bus daugiau)

Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame.

Laimingų Naujųjų Metų!

“Darbininko” redakcija, administracija ir leidėjai nuoširdžiai dėkoja visiems, žodžiu ir raštu sveikinuosiems Kalėdų ir Naujųjų Metų progai.

Lietuvių Fondas, kurio vienas iš svarbiausių tikslų yra remti lietuvišką išėivijos spaudą, 2003 m. gruodžio 12 d. Lietuvių Fondo Valdybos prašymu “Darbininkui” paskyrė 500 dolerių piniginę paramą. Leidėjai nuoširdžiai dėkoja už paramą ir už įdėtų pastangų įvertinimą. Lietuvių Fondo adresas: Lithuanian Foundation, Inc., 14911 127th St., Lemont, IL, 6043.

Dr. Giedrė Kumpikaitė, LB New Yorko apygardos tarybos pirm., buvo išvykusi porai savaitių į Lietuvą. Per savo vedamą radijo programą (pirmadieniais 9:30 v.v. WPAT stotis 930 AM banga) perdavė ir tiesioginį žinių reportažą iš Lietuvos.

Naujųjų Metų viešo sutikimo lietuviams New Yorke šiemet niekas neberengė.

Lietuviškas restoranas Krezo 2, veikęs Grand St., Williamsburge, po poros metų gyvavimo, gruodžio mėnesį užsitarė.

V. Atsimainymo par. žinios

Kūčias Lietuvos Vyčiai surengė gruodžio 14 d. Parapijos salėje. Jos praėjo sėkmingai, nors oras nebuvo palankus – tą rytą snigo. Buvo pateikti visi tradiciniai Kūčių valgiai. Nuotaika buvo šventiška, vyko procesija su žvakėmis, buvo giedamos Kalėdų giesmės.

Vyčių susirinkimas įvyks sausio 25 d. tuojau po 11:30 lietuviškų mišių parapijos salėje.

NAUJAS KUNIGAS

2003 m. gruodžio 20 d. Prisikėlimo parapijoje Toronte, Kanadoje, vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, išsventino į kunigus pranciškoną brolį **Petrą Šarką**. Tėv. P. Šarka, OFM, paskutinius trejus metus studijavo Toronto universitete ir talkino Prisikėlimo parapijai. Tai jau ketvirtas pranciškonas iš Lietuvos, išsventintas Toronte. Šventėje dalyvavo ir Lietuvos pranciškonų provincijolas Tėv. Benediktas Jurčys, OFM. Anksčiau išsventinti: Tėv. Julius Sasnauskas, OFM, kuris vadovauja “Mažajai studijai” (Lietuvos radijo religinei-kultūrinei programai). Tėv. Juozapas Žukauskas, OFM, ir Tėv. Audrius Šarka, OFM, kurie aptarnauja Hamiltono (Kanadoje) Aušros Vartų parapiją.

Apreiškimo parapijos žinios

Kūčios parapijoje buvo surengtos gruodžio 14 d. Jas rengė parapija, vyr. Skautės židinetės ir Maironio lituanistinė mokykla drauge. Gražiai išpuoštoje salėje, visiems giedant “Tyliają naktį”, buvo įnešta didžiulė žalumynais ir rožėmis papuošta žvakė, nuo kurios mokyklos mokiniai uždegė visas ant stalų ir bufeto buvusias žvakes. Pritaikintą maldą sukalbėjo kun. J. Dielinikaitis. Visi laužė paplotėlius ir sveikino vieni kitus su Kalėdomis. Maironio mokyklos mokiniai išpildė gražią melodingą programėlę, kurią paruošė muz. Gintarė Bukauskienė. Atkeliavęs Kalėdų senelis apdovanojo visus vaikus. Dalyvavo apie 140 žmonių – tai, galima sakyti, dėka Maironio mokyklos mokinių ir jų tėvelių. Parapija dėkoja visiems, kurie prie šio sėkmingo renginio prisidėjo (jų pavardės atspausdintos bažnyčios biuletenyje).

Bernelių mišios buvo aukotos Kalėdų išvakarėse, gruodžio 24 d. 10 val. vak. Jas aukojo kunigas Juan Dielinikaitis. Gražiai giedojo choras, vad. Astos Barkauskienės. Vargonais grojo virtuožas Virginijus Barkauskas, kanklėmis – Asta Barkauskienė.

Eugenija Marija Pažemėnienė (Kumetaitė), sulaukusi 91 metų amžiaus, mirė 2003 m. gruodžio 25 d. Matulaičio slaugos namuose Putnam, CT. Velionė gimė Skotijoje, augo Lietuvoje, kur baigė Vytauto D. universitete Kaune Teisės ir ekonomijos fakultetą. Su vyru Juozu imigravo į Ameriką, apsigyveno New Yorke. Daugelį metų, kol sulaukė pensijinio amžiaus, dirbo atsakingose pareigose banke. Paskutinius metus gyveno Matulaičio slaugos namuose Putnam, CT, kurių koplyčioje, sausio 2 d. buvo aukotos laidotuvių mišios. Tą pačią dieną kūnas buvo atvežtas į Cypress Hills kapines Brooklyne, NY, ir palaidotas šalia anksčiau mirusio vyro Juozo. Laidotuvių apeigas atliko kun. Vytautas Volertas, V. Atsimainymo par. vikaras, Maspeth, NY.

Ilsėkis ramybėje!

SKELBIMAI

St. Charles kapinėse (Farmingdale, NY) parduodami du sklypeliai (už trečdalį rinkos kainos). Skambinti tel.: (718) 846 – 1210.

Ieškau žmogaus ar firmos, norinčios prekiauti gintaro gaminiiais. Tai nėra paprastas gintaras, o gintaras apdirbtas deimanto būdu, bei rankų darbo. Daugiau informacijų gausite paskambinę tel.: (631) 764 – 5682 (kalbu tik lietuviškai).

Dvi dirbančios moterys iš Lietuvos ieško išsinuomoti dviejų miegamųjų butą prieinama kaina Queens rajone netoli susisiekiimo. Skambinti tel.: (917) 747-5243 arba (718) 235-9640.

Išnuomojamas kambarys moteriai Rahway, NJ, miestelyje. Puikus susiekimas su New Yorku. Skambinti tel.: (908) 220-1885.

Šis “Darbininko” Nr. 1 (23) išsiunčiamas sausio 13 d. Sekantis Nr. 2 (24) numatytas išsiųsti vasario 13 d.

DARBININKAS

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Monthly Newsletter
Published by Franciscan Fathers
Editorial & Business Office
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail: darbininkas@hotmail.com

Redaguoja ir rankraščius savo nuožiūra taiso
REDAKCIJĖ KOMISIJA.

Lietuvių visuomenės veikėjui,
vienam iš Tautos Fondo inkorporatorių,
buvusiam Tautos Fondo tarybos ir valdybos pirmininkui

A. A.

ALEKSANDRUI VAKSELIUI

mirus, žmonai IRENAI, dukrai IRENAI SLAVINSKIENEI
su šeima bei visiems artimiesiems
reiškiame nuoširdžią užuojautą

TAUTOS FONDAS

Iškiliam visuomenininkui, tauriam lietuviui patriotui

A. A.

ALEKSANDRUI VAKSELIUI

iškeliauvus Amžinybėn, skaudžios netekties valandose
reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai IRENAI, dukteriai
IRENAI SLAVINSKIENEI, jos šeimai ir visiems artimiesiems.

Ilisėkis Viešpaties ramybėje!

Vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM

Tėvai Pranciškonai

"DARBININKO" Redakcija ir Administracija

*Viešpatie,
Kol leidai – aš gyvenau,
Vingiuotą žemės kelią žengiau.
Pasišaukei – atėjau,
Namuos amžinuosiuos esu jau.*

PADĖKA

Mūsų mylimam vyrui, tėvui, seneliui ir proseneliui

A. A.

ALEKSANDRUI VAKSELIUI

mirus, nuoširdžiai dėkojame visiems, išreiškusiems paskutinę
pagarbą velioniui:

kanauninkui Bernardui Talaišiui ir kun. Dr. Matui Čyviui už maldas
laidotuvių koplyčioje ir šv. Mišių auką Holy Name bažnyčioje;
dėkojame vyrų vienetei "Aidas" už giesmes bažnyčioje; dėkojame
kalbėjusiems atsisveikinimo metu ir visiems, atsilankiusiems į at-
sisveikinimą, dalyvavusiems šv. Mišių aukoje bažnyčioje ir
palydėjusiems velionį į kapines; dėkojame už išreikštas užuojautas
žodžiu ir raštu; už užprašytas šv. Mišias ir atsiųstas gėles.

Giliame liūdesyje likusios:

žmona IRENA

duktė IRENA SLAVINSKIENĖ ir šeima

Vyskupo P. Baltakio, OFM, BIULETENIAI

Vyskupo Informacija (lietuviškai) ir *Bishop's Brief* (angliškai) biuleteniai buvo išsiuntinėti pereinamųjų metų pabaigoje. Čia telpa: *Per-tvarkyta išeivijos sielovada; Prelato Edmundo Putrimo biografija; Lietu-vos vyskupų konferencijos praneši-mas; skyreliai: Mūsų veikla; Užsienio dvasiškių jubiliejai 2003 metais; Parapijų jubiliejai; Žinios iš visur, Įvairios žinios; priešpaskutiniame puslapyje pateikiamas sąrašas išeivijoje mirusių dvasiškių su jų trumpomis biografijomis. Tame sąraše yra net devynios pavardės. Paskutiniame puslapyje vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM, savo straipsnyje Perduodant pareigas pastebi, kad naujasis išeivijos lie-tuvių sielovados koordinatorius yra prelatas Edmundas Putrimas, kuris gyvena Toronte, Kanadoje; taip pat rašo, kad šis Vyskupo Infor-macijos numeris yra paskutinis.*

Pomirtinis stipendijų fondas Dr. KAZYS MARTINKUS (1953 - 1984)

A. a. biochemijos dr. Kazio Martinkaus atminimui 1985 m. jo tėvai, sesuo ir artimieji draugai įsteigė stipendijos fondą, kuriuo gali pasinaudoti visi lietuvių kilmės studentai, bebaigę baka-lauro arba siekią magistro ar dok-torato laipsnių iš griežtųjų moks-lų (biologijos, chemijos, biochem-ijos), ypatingai sąryšyje su vėžio tyrimais.

2003 metais stipendija buvo paskirta Akvilei Inčiūtei iš Vilniaus, kuri siekia biochemijos doktorato Leipniz Neurobiologi-jos instit., Magdeburg, Vokietija.

Gauti daugiau informacijų ir prašymo formų, rašyti: Kristina Martinkutė, Dr. Kazys Martinkus Memorial Scholarship Fund, 7120 S. Richmond, Chicago, IL 60629, USA.

Knygos - geriausia dovana

"Darbininko" administracija skelbia knygų išpardavimą, kuris tęsis visus 2004-uosius metus. Knygos yra išparduodamos labai žemomis kainomis. Prašome visų skaitytojų pasinaudoti tuo išpardavimu, jei ne dabar, tai ateityje.

Lietuvių-anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. ir 1 dol. persiuntimui. Dabar nupiginta kaina - 10 dol. su persiuntimu.

Anglų-lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. ir 1 dol. persiuntimui. Dabar nupiginta kaina - 10 dol. su persiuntimu.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista

5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Nupiginta kaina - 18 dol. su persiuntimu.

Knygos gaunamos rašant:
Darbininkas-Administr.
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207
arba skambinant administracijai
tel.: 718-827-1351.

Laukiame Jūsų,
mieli skaitytojai, nuomonių,
patarimų ir pasiūlymų
"Darbininkui":
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail:
darbininkas@hotmail.com

NAUJA

DR. A. PAŠKAUS KNYGA

Ką tik pasirodė nauja kun. dr. Antano Paškaus knyga "*Meilė – žmogaus pašaukimas*". Joje autorius iškelia autentišką meilę, aptaria jos santykį su kitomis žmogaus meilės formomis, nušviesdamas žmogaus meilių išraiškas. Taip pat svarstomi lyčių skirtumai biologinėje, psichologinėje ir dvasinėje plotmėje, analizuojama mūsų laikų meilės krizė.

Knyga gaunama: "Darbininko" administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, tel. (718) 827-1351. Kaina 8 dol. ir 2 dol. persiuntimas.

SKELBIMAI

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės *Vila Maria, P.O. Box 155, Thompson, CT 06277.*

SOCIETY OF FRANCISCAN FATHERS OF GREENE, ME

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207-1999

RETURN SERVICE REQUESTED

Non-Profit Org.

U. S. Postage

PAID

BROOKLYN, N.Y.

Permit NO 5417